

[Malchau.]

tronfølgeren allerede som sådan kan afgive højtidelig erklæring om at ville holde grundloven, men der står hverken i denne paragraf eller i § 17 den efter min mening selvfølgelig ting, at han bør afgive et sådant løfte, inden han første gang efter opnået myndighedsalder tager sæde i statsrådet.

Ifølge § 32, stk. 7, skal ethvert nyt medlem af folketinget afgive en højtidelig forsikring om at ville holde grundloven. Det burde vel her udtrykkeligt siges, at denne erklæring er en forudsætning for at kunne være medlem.

Jeg er tilfreds med den af folketinget foretagne ændring vedrørende rigsretten. Den oprindelig foreslåede ordning var efter min mening heller ikke holdbar. Det må ikke være de samme, der rejser anklage og er dommere i en sag. Om der så i det hele taget bør være ikke-jurister som medlemmer af rigsretten, er et andet spørgsmål. Jeg forstår iøvrigt ikke, hvorfor man efter forslaget ikke som nu lader alle højesteretsdommerne være medlemmer af rigsretten.

Det ærede medlem hr. Chr. J. Hansen var bl. a. inde på spørgsmålet om indførelse af en ombudsmandsordning. Det er rigtigt, at forslagets § 55 om indførelse af en sådan ombudsmandsordning har vakt noget røre blandt tjenestemændene. Nu er det jo kun en løfteparagraf ligesom § 67 angående folkekirkens forhold, og loven om ombudsmanden skal da også, dersom den vedtages, efter forslaget revideres senest i rigsdagsåret ... undskyld: folketingets år 1955—56. Dette må formentlig betyde, at loven, og dermed ordningen, eventuelt helt kan bortfalde til den tid.

Der er iøvrigt den ejendommelighed, hvis man kan bruge dette udtryk, at i forfatningskommissionens betænkning står der i bemærkningerne til lovforslaget om ombudsmanden, at det i grundlovsforslagets § 55 hedder, at det ved lov *kan* bestemmes, at rigsdagen vælger een eller to personer o. s. v. Altså, der står *kan*, medens § 55, som den nu er affattet, siger: „ved lov bestemmes“. Jeg er tilbøjelig til at foretrække den formulering, man tilsyneladende oprindelig har været inde på — dersom denne nuancering i det hele taget betyder noget —, nemlig at det ved lov *kan* bestemmes.

Det er noget helt nyt og ukendt, man her står i greb med at indføre, det må kræve

meget nøje og indgående overvejelser, og spørgsmålet er i det hele taget, om ikke de i § 64, stk. 2, nævnte forvaltningsdomstole skulle kunne løse også den opgave, der er tiltænkt ombudsmanden. At medtage f. eks. domstolene under ombudsmandens tilsyn synes jeg er helt urimeligt. De har da vist tilsyn nok i forvejen, og det gælder sikkert mange andre tjenestemænd, ja, måske dem alle. Denne paragrafs berettigelse i vor fremtidige grundlov bør derfor meget nøje overvejes, og i hvert fald er det efter min mening ikke nødvendigt at søge loven om ombudsmandsordningen gennemført sammen med grundloven. Der må være tid til at tænke over spørgsmålet og drøfte dette nærmere.

Hvad angår sikring af ejendomsretten, synes jeg som så mange andre, at der er opnået for lidt ved det foreliggende forslag, selvom det naturligvis må indrømmes, at dette ikke er ringere end de bestemmelser, der findes i den nugældende grundlov. Der er dog ikke med forslaget skabt nogen garanti for, at ejendomsretten ikke kan udhules gennem de erstatningsfri reguleringer. Der har i det andet ting været en del drøftelse af dette spørgsmål, og jeg har hæftet mig ved, hvad de ærede medlemmer hr. Thestrup, hr. Karl Olsen og hr. Hans Pinstrup har sagt herom. For mig at se ville det være af betydning, om der i § 74 kunne indsættes de begrænsninger for udhuling af ejendomsretten, der nævntes af det ærede medlem hr. Hans Pinstrup: for det første, at ingen skattelov måtte forfølge det formål at konfiskere ejendom og erhverv, og for det andet, at det offentlige ikke gennem regler om regulering af ejendomsret og erhvervsret måtte søge opnået afståelse af ejendom eller erhverv, uden at der gives fuld erstatning. Disse og en del af de andre spørgsmål, der har været fremdraget og vil blive fremdraget under denne debat, må vi naturligvis se nøjere på i det udvalg, der bliver nedsat.

Endelig er der jo — og det er det sidste, jeg vil nævne — spørgsmålet om, hvad den nye forsamling skal hedde. I folketinget har man samlet sig dels om „folketinget“, dels om „rigsdagen“, og „folketinget“ sejrede jo stort ved afstemningen — jeg fristes til at sige: naturligvis. Der kunne imidlertid, som det har været nævnt her, også være andre muligheder, f. eks. „rigsting“. Jeg går dog ligesom mit partis ordfører ind for